

2 CORINTHIANS SSOA TE PAS PAUL KI NAA TAMA TE LOTU I KORINT TE HAKATAAKOTO TE PAS NEI

Ssoa tepas Paul kinaatama telotu iKorint ni sissii ite ssao te noho Paul ma naa tama te lotu i Korint raa ni see taukareka hakaraa oi. E mee aaraa tama te lotu ite kina naa ni mee naa taratara hakallika laatou i Paul, tevana iaa Paul e hakaari ake itana hiihai maa laatou ki ahe ake ki meeme hakapaa hoki laatou ma ia,

Naa taratara mua iloto te pas nei raa, Paul e taratara i naa tiputipu tana noho ma naa tama te lotu i Korint. A ia e taratara ake ki naa tama raa itana vana ni huri ai no loto peelaa i naa tama te lotu ite kina naa, aa a ia e taratara hoki iaa ia e hiahia ite nei ko tana roto nei teelaa ni ffuri naa tama raa no tiiake naa haisara laatou aa no meeme hakapaa hoki. Ki oti raa a ia ku mee ake ki naa tama te lotu raa ki tokonaki ake ki naa tama te lotu e noho hakaaroha i Judea. Naa taratara hakaoti iloto te pas nei raa, Paul e sissii ki illoa naa tama raa iaa ia se aposol maaoni Te Atua, i te aa, e mee aaraa tama i Korint e hai maa laatou ni aposol maaoni, aa maa Paul iaa se aposol hakareeresi.

Naa takkoto naa taratara iloto te pas nei

Te hakataakoto te pas 1.1–11

Paul ma naa tama te lotu i Korint 1.12—7.16

Tokonaki ki naa tama te lotu i Judea 8.1—9.15

Paul e taratara maa ia se aposol maaoni 10.1—
13.10
Naa taratara hakaoti 13.11–13

¹ A nau Paul, se aposol Jesus Christ i te hiihai TeAtua; teenei ko maaua ma Timothy nei e sissii atu te pas nei.✧

Teenei maaua pas ki kootou, naa tama TeAtua e nnoho i Korint ma naa matakaaina hoki iloto Greece.

² TeAtua Tamana ma TeAriki Jesus Christ ki roorosi hakaraaoi ki kootou ki nnoho laaoi kootou.

Paul e hakanau i TeAtua

³ Taatou ki hakanau i TeAtua, te Tamana TeAriki taatou, Jesus Christ. A Ia ko te Tamana e manava aroha aa te Atua teelaa e ssura mai te kau tokonaki hakkaatoa.

⁴ Saaita maaua e uru i te kau haaeo raa, TeAtua e huri mai no tokonaki ki maaua ki lavaa maaua te tokonaki hoki ki aaraa tama e llave i naa haaeo pee ko naa tokonaki TeAtua ki taatou.

⁵ E mee koi pee ko maaua e hakallono isu hapapaa ma Christ raa, teenaa maaua ma ki tokonakina mai hoki TeAtua i taatou e hapapaa ma Christ.

⁶ Ki mee maa maaua e hakallono isu, teenaa ko maaua e fiffai ma ki saapai atu maaua ki ora kootou; aa ki mee TeAtua e huri iho no saapai mai ki maaua, maaua ma ki lavaa hoki te huri atu no saapai ki kootou. Teenaa kootou ma ki lavaa te nnoho hakalavatoa i naa hakallono isu kootou pee ko maaua nei.

✧ 1.1 Acts 18.1

⁷ Maaua e illoa maa kootou e taaohi manava peenaa i TeAtua. Maaua e illoa peelaa maa i kootou e hakallono isu pee ko maaua raa, teenaa kootou hoki e tokonakina TeAtua pee ko maaua hoki e tokonakina TeAtua.

⁸ Aku taaina ma aku kave nei. Maaua e fiffai maa kootou ki illoa i naa haaeo maaua ni ttiri i te matakaaina Asia. Naa mmaha ni nnoho ma maaua raa poi see lavaa lokei maaua. Maaua ni mannatu maa maaua ku mmate.✧

⁹ Maaua ni mannatu maa maaua ku oti te tukua ki mmate. Tevana iaa naa vana nei ni ssura ki illoa maaua maa maaua see lavaa te heheuna ki naa tino mahi maaua. TeAtua koi soko Ia e lavaa te tokonaki ki maaua. A Ia naa ko te Tama e hakamasike naa tama e mmate.

¹⁰ Maaua ni hakassaoria a Ia aa maaua ma ki hakasaoria i naa haaeo hakamat-taku raa iloo, aa maaua e taaohi manava maa maaua ma ki hakassaoria hoki a Ia imuri,

¹¹ i kootou e tokonaki mai peenaa ki naa taku kootou. Teenaa TeAtua ma ki lono te lopo taku kootou e taku ake naa, aa ku huri mai no haia hakaraaoina maaua. Te lopo tama ma ki massike no hakanau iaa Ia ma naa varo laatou, i tana vana e mee ki maaua.

Paul ku huri tana maanatu ki see hano ia ki Korint

¹² Teenei te mee e ahu ai maaua: Naa hakataakoto maaua e hakailoa mai maa i te nnoho maaua i te maarama nei, i te vasi naa sosorina maaua ki kootou raa, maaua ni tautari koi ki naa tiputtipu e ttonu aa e ttapu iloto naa mahi te manava laaoi TeAtua. Maaua ni see tautari ki te iloa te tama.

✧ 1.8 1 Cor 15.32

13-14 Maaua e sissii atu koi naa taratara kootou e lavaa te tokatoka no massaro kootou. Niaaina maa kootou seki massaro hakaraaoi inaa taratara maaua nei, nau e hakamau manava maa kimuri kootou ku massaro hakaraaoi iloo inaa taratara kato maaua e kauatu ki kootou. I te aso TeAriki ma ki ahemai raa, kootou ma ki ahu i maaua pee ko i-naa ahu maaua i kootou.

15 Nau ni iloa hakaraaoi iloo inaa mee nei, teena ni maanatu nau ma ki hanatu nau no mmata i kootou imua, ki lavaa nau te noho ma kootou inaa saaita iloo e lua.

16 I te aa, i aa nau ni maanatu maa taku saaita e horau ki Masedonia raa, nau ku taa atu no mmata i kootou, aa nau ma ki hakasura atu hoki i taku saaita ma ki ahemai, ki tokonaki mai kootou i taku saaita ma ki horau ki Judea.✠

17 Teenei maaoni ko aku mannatu ni noho ma nau. Kootou see mannatu maa kootou ni hakareesia koi nau. Seai. Nau seai se tama e taratara kailaarao, e hurihuri ana taratara. Nau seai ko naa tama e ppesi naa taratara laatou peela, "Uee," aa ki oti ku huri hoki no mee peela, "Seai."

18 Taatou kato e illoa maa TeAtua e taratara koi ki te taratara maaoni. Maaua nei hoki e taratara ki te taratara maaoni. Maaua see lavaa te mee maa "Uee" aa ki oti ku huri hoki no mee maa "Seai".

19 I te aa, Jesus Christ, Ttama TeAtua, te tama ni hakaea atu maatou ma Silas aa ko Timothy raa, see iloa te hurihuri taratara. A Ia naa ko te "Uee" TeAtua ki taatou.✠

✠ 1.16 Acts 19.21 ✠ 1.19 Acts 18.5

20 I teenaa ko ia naa te “Uee” ki naa purepure kato TeAtua ni tuku maa taatou. Teenei ko te vana i naa saaita taatou e hakanau i TeAtua raa, taatou e hakaoti naa taku taatou ka mee peelaa, “Amen,” iloto naa mahi Jesus Christ.

21 Teenaa ko TeAtua tana tino teelaa e mee i maaua, hakapaa ma kootou, ki illoa hakaraaoti taatou i naa takkoto naa ora taatou ma Christ; teenaa ko TeAtua tana tino teelaa e hakakkeina a Ia naa ora taatou ki ttapu.

22 Teenaa ko Ia naa ni tuku tana hakailona i taatou, i taatou ni tama aana. A Ia ni kaumai TeAitu Tapu raa ki takoto i naa hatumanava taatou, ki hakailoa mai ki taatou i ana mee hakkaatoa teelaa ni tuku maa taatou.

23 TeAtua e iloa i aku tiputipu. A Ia e iloa maa nau e taratara ki te taratara maaoni. Nau ni see hakavave ma ki hakasura atu ki kootou i Korint i aa nau see hiihai maa kootou ki llave hoki ma ni haaeo.

24 Maaua see mee maa maaua nei raa ki taratara atu maa kootou ki lotu peehea. Seai. Maaua e illoa maa kootou koi tuu mau ma naa hakataakoto kootou i TeAtua. Maaua e kauatu koi naa taratara nei ki nnoho kootou ka fiafia i kootou ku illoa maaoni i TeAtua.

2

1 Teenaa ni mee ai taku maanatu ki see hanatu nau, ki see nnoho hakaaroha hoki kootou ma ko imua.

2 Ki mee maa kootou e haia a nau ki nnoho hakaaroha, ko ai te tama ma ki noho no haia nau ki hiahia? Teenaa ko kootou naa koi, naa tama ni haia a nau ki nnoho hakaaroha.

³ Teenaa ko taku vana ni sissii atu taku pas naa ki kootou. Nau ni see hiihai maa nau ki hanatu no aroha nau i naa nnoho hakaaroha kootou, naa tama nau ni maanatu maa nau ma ki hiahia ai. I aa nau e iloa maa taku saaita e hiahia, teenaa kootou hoki e fiafia.

⁴ I taku saaita ni sissii atu taku pas naa raa, nau ni mate hakaoti i aku tani, i aa nau e aroha i kootou. Nau ni see sissii atu ma ki haia kootou ki nnoho hakaaroha. Seai. Nau ni sissii atu ki kkite kootou i te llee taku manava i kootou.

Aroha i te tama haisara

⁵ Ki mee maa se tama ni hakkoro telaa tama ki noho hakaaroha, teenaa aia seai tana vana ni mee kiaa nau; aia ni mee are ki kootou hakkaatoa, aa pee ki aaraa tama koi i kootou. Nau e taratara peinei i aa nau see hiihai maa kootou ki hai haaeoina kootou ttama naa.

⁶ Te hakkaitoa te tama peenaa ni kauatu te mahi ana kootou raa e tau ma ia.

⁷ Tevana iaa i te saaita nei raa, kootou ki alloha iaa ia, aa kootou ku saapai atu ki see noho hakaaroha hakaoti ttama naa.

⁸ Aa teenaa nau e ppura atu ki kootou ki hakailoa atu ki ttama naa i naa manava kootou e llee iaa ia.

⁹ Nau ni sissii atu taku pas naa ki mmata nau maa kootou maaoni e lavaa te hakannoo ka tautari ki aku taratara i naa saaita hakkaatoa.

¹⁰ Saaita kootou e alloha i te tama i ana vana ni mee raa, nau hoki e aroha iaa ia. I te aa, i taku saaita e aroha i te tama raa, teenaa ki mee e maaoni maa nau e aroha i te tama naa i se vana, nau e hakasura te tiputipu naa imua naa karamata Christ, ki sura se taukareka i kootou.

¹¹ I te aa, nau see hiihai maa Satan kilavaa te hakahiti iaruna naa mahi taatou, itaatou ku oti te ilotia taatou ana vana e maanatu ma ki mee.

Paul e ssee i Titus

¹² Taku saaita ni tae ki Troas ki hakaea nau te Lono Taukareka i Christ raa, nau ni kite maa taku ara raa ku oti te tarakina mai hakaoti TeAriki.

¹³ Tevana iaa taku manava ni hakallika iloo i aa nau ni see lave i taatou taina, Titus. Teenaa, purepure iloo nau ki naa tama i te kina naa no hakataka iloo nau ki Masedonia.*

Christ e noho hakamaatua

¹⁴ Tevana iaa taatou ki fiafia i TeAtua. I taatou e hakapaa ki Christ raa, teenaa taatou e hakataakina TeAtua ma ni karapusi, ki tautari taatou vaamuri Christ, te tama e noho hakamaatua. Taatou nei e haia TeAtua ki hakaea taatou te iloa Christ raa ki te henua hakkaatoa, ki ttoha te iloa naa ma ko naa sauna naa mee mannoni.

¹⁵ I te aa, i taatou nei e mee pee ko naa mee mannoni e hookina Christ ki TeAtua, teelaa e ttoha no takoto ma naa tama ni hakassaoria aa ma naa tama e nnoho ki mmate.

¹⁶ Teenei se sauna te mate ki naa tama e nnoho ki mmate, aa teenei ko te sauna te ora ki naa tama ni hakassaoria a Ia. Ko ai te tama hoki e tau te mee naa vana peenei?

¹⁷ Maatou see mee pee ko aaraa tama, e haia laatou naa taratara TeAtua nei ma ni taratara vare koi. Maatou nei ni heunatia mai TeAtua, teenaa maatou nei e taratara

* 2.13 Acts 20.1

ki te taratara maaoni imua naa karamata TeAtua, i maatou ni tama e heheuna maa Christ.

3

Naa taratara TeAtua i te ara hoo te ssao nei

¹ Kootou ma ki mannatu maa maaua ku kaamata hoki te taratara hikkahi ki maaua, sei iloo. Maaua see mee pee ko aaraa tama e fiffai ma ni tama sara ki sissia ni pas maa laatou no taratara atu maa naa sosorina laatou e ttonu, aa maaua hoki see mee maa kootou ki sissia ni pas maa maaua, sei. Maaua sei ni tama peenaa.

² Kootou, naa tino kootou naa ko te pas maaua, teenaa e sissia iloto naa hatumanava maaua ki tokatoka te henua katoo no illoa.

³ Te mee naa e maatino peelaa maa teelaa ko Christ raa e sissii te pas naa no kaumai ki kauatu maaua ki kootou. Te pas naa ni see sissia ki naa peenisi; te pas naa ni sissia TeAitu TeAtua e ora hakaoti. Naa taratara naa ni see sissia i aruna naa hatu e pallaha; naa taratara naa ni sissia iloto naa hatumanava taatou.*

⁴ Maaua e kauatu naa taratara nei i maaua e illoa maa maaua e tautari maaoni ki naa taratara Christ imua naa karamata TeAtua.

⁵ Maaua see tau te taratara atu maa maaua e lavaa te haia maaua naa heuna nei soko maaua. Sei. Naa heuna nei e lavaa maaua i TeAtua e tokonaki mai ki maaua.

⁶ Teenaa ko Ia naa ni tokonaki mai ki maaua ki hakaeta maaua naa taratara hoo te ssao nei.

* 3.3 Ex 24.12; Jer 31.33; Ezek 11.19; 36.26

Teenei seai ko naa loo ni sissia; teenei ni taratara TeAitu Tapu. Naa loo ni sissia raa e kaumai taatou mate, aa TeAitu raa iaa e kaumai taatou ora.✧

7 Naa Loo raa ni kanusia TeAtua ki takkoto i aruna naa hatu e pallaha. Te taurae Moses ni maasina hakkaatoa i te saaita TeAtua ni hookii ake naa Loo naa kiaa ia. Niaaina iloo maa te maasina TeAtua e takoto i te taurae Moses raa ni hano koi no seai raa, te kanohenua Israel raa ni see lavaa te ttoka atu kiaa ia. Ki mee naa loo e kaumai taatou mate naa ni hakasura iho ma te maasina peenaa raa,✧

8 kootou e mannatu maa te maasina ma ki hakasura iho ma TeAitu TeAtua raa ma ki tiputipu peehea?

9 Te maasina ni hakasura iho ma naa loo e kaumai taatou mate raa ni lasi, tevana iaa te maasina ma ki hakasura iho ma TeAitu e kaumai taatou ora raa ma ki ttoe iaa!

10 Taatou e lavaa te taratara maa te maasina e takoto i te ssao nei ku uhi vaaruna te maasina tuai ni takoto i te kanohenua Israel imua.

11 Te maasina imua naa ni see takoto rooroa, i te ssao naa ku takoto koi ki hakaoti mai. Te maasina te ssao nei iaa ma ki see lavaa te hakaoti mai. Te maasina naa ma ki takoto no takoto hakaoti!

12 Maaua see ppore te kauatu naa taratara nei, i maaua e taaoi manava ki te tiputipu hou TeAtua e hakasura nei.

13 Maaua see mee ma ko Moses. A ia ni uhi tana taurae ki te tapaa maro raa ki see kkite te kanohenua Israel maa te maasina TeAtua e takoto iaa ia raa ni hano koi no seai.✧

✧ 3.6 Jer 31.31 ✧ 3.7 Ex 34.29 ✧ 3.13 Ex 34.33

14 Naa hakataakoto naa tama naa ni puuia maaoni; aa no tae mai iloo ki te aso nei raa, naa hakataakoto laatou koi uuhia te tapaa maro naa i naa saaita laatou e tokatoka i naa laupepa naa loo tuai. Te tapaa maro naa ma ki uiia koi ki mee te tama raa e iloa maaoni i Jesus Christ.

15 I te ssao nei iloo, i naa saaita naa tama naa e tokatoka i naa loo Moses raa, naa hakataakoto laatou koi uuhia te tapaa maro naa.

16 Tevana iaa te tapaa maro naa e lavaa te uiia. Naa taratara te Laupepa Tapu raa e taratara peelaa i Moses, "Tana tapaa maro raa ni uiia i tana saaita ni huri tana manava ki TeAriki."☆

17 Aa teenaa, te "Ariki" e hakatuuria mai i naa taratara nei raa ko TeAitu Tapu, aa i naa kina kato TeAitu TeAriki e takoto raa, naa vana te kina naa ma ki hakattonusia a Ia ki taukalleka.

18 Taatou hakkaatoa etoo te ttia te maasina TeAriki ma naa taurae taatou see uhi, aa teenaa ko te maasina naa koi teelaa e au i TeAriki, teenaa ko TeAitu raa koi. Naa ora taatou e hurisia a Ia ki hanake lokoi naa tiputtipu taatou no mee ma ko Ia, aa te maasina e takoto i taatou nei ki hanake hoki no lasi.

4

Te Lono Taukareka

1 TeAtua i tana manava aroha ni kaumai naa heuna nei ki maaua; teenei see ssopo ai naa manava maaua.

☆ 3.16 Ex 34.34

² Te kau vana huu ma naa vana e hakannapa ku oti te tiiake maaua. Maaua see sosorina tipua ka hurisia maaua naa taratara TeAtua nei. Maaua ettaka ma te tiputipu etonu maaoni imua naa karamata TeAtua, ki takoto te tiputipu maaua nei i naa hakataakoto te henua katoo.

³ Ki mee te Lono Taukareka e hakaea maaua nei e huuina, teenaa, e huuina koi i naa tama e nnoho ki mmate.

⁴ Naa tama naa see illoa i TeAtua, i te aa, i naa hakataakoto laatou ni tauhia te aitu hakallika te maarama nei iloto te pouri ana. Laatou e puuia a ia ki see kkite laatou i te maasina e too i laatou. Teenaa ko te maasina e au i te Lono Taukareka inaa mahi Christ, te tama e taka ma te tiputipu TeAtua.

⁵ Maaua see hakaea i naa tiputtipu maaua soko maaua; maaua e hakaea atu i Jesus Christ ko TeAriki, aa maaua nei se takarua koi e heheuna ma kootou iloto te inoa Jesus.

⁶ TeAtua ni mee tana taratara peelaa, "Te maasina nei ki hakamaasina mai i te pouri ana!" Teenei ko TeAtua koi teelaa etakoto tana maasina iloto naa hatumanava taatou, ki illoa taatou itettia TeAtua etoo i naa karamata Christ.✧

⁷ Tevana iaa naa manava maaua e mee ma ko naa kamete vare e haaoa TeAtua ki ana tiputtipu aitu. Teenei seai ni mahi maaua; teenei ni mahi are TeAtua e ttaka ma maaua.

⁸ Maaua maraa e llave te kau haao, tevana iaa maaua seai iloo ki mattaku. Maaua maraa ki oti ku mamannatu tammaki, tevana iaa maaua seai iloo ki ssopo naa manava maaua.

✧ 4.6 Gen 1.3

9 E mee te lopo tama e lotoffaaeo i maaua, tevana iaa maaua e mee maaua soa e hakappae mai ki maaua. Maaua e taia peenaa i te kau saaita, tevana iaa maaua see lavaa te mmate.

10 Te mate Jesus e tauhia maaua ki takoto iloto naa haitino maaua e ppara nauhie nei i naa saaita hakkaatoa, ki hakatii maarama tana ora e takoto i maaua.

11 I te nnoho maaua nei raa, maaua maraa e tauppiri koi ki mmate i maaua e tautari ki Jesus, teena ki hakasura te ora Jesus e takoto i naa haitino maaua e ppara nauhie nei.

12 Te mee nei e mee maa te mate raa e heheuna iloto maaua; te ora raa iaa e heheuna iloto kootou.

13 Te Laupepa Tapu raa e taratara peela, "Nau ni taratara iaa nau e iloa i TeAtua." I te tiputipu naa hoki, maaua e taratara i maaua e iloa i TeAtua.✧

14 Maaua e iloa maa TeAtua, te tama ni hakamasikeria a Ia TeAriki Jesus no ora raa, ma ki hakamasikeria a Ia maaua hoki ma Jesus, no toa taatou hapapaa ki tana kina e noho.

15 Naa vana nei kato e ssura ki kauatu se taukareka maa kootou. Saaita te laaoi TeAtua raa e tae ki te lopo tama, laatou ma ki taku peenaa ka taratara hiahia i TeAtua, ki lasi tana inoa.

Te nnoho ka taaohi manava i TeAtua

16 Teenei ko te vana maaua see lavaa te ssopo naa manava maaua. Niaaina maa naa tinotama maaua nei ku takkoto koi ki mmae no ppara raa,

✧ 4.13 Ps 116.10 (LXX)

naa ora maaoni maaua e takkoto mata ora peenaa i te aso ma te aso.

¹⁷ Maaua e hakallono isu koi i te tamaa saaita nei. Maaua e illoa maa naa haaeo e llave i maaua nei ma ki sua TeAtua ki te taukareka e takoto see oti, e ttoe iaa i naa haaeo nei.

¹⁸ I te aa, i maaua see ttoka ki naa mee e kiitea te karamata; maaua e ttoka are ki naa mee see kiitea te karamata. Te mee e kiitea raa e takoto koi i te punaa saaita; te mee see kiitea raa iaa ma ki takoto hakaoti peenaa.

5

¹ Taatou e illoa maa te saaita naa haitino taatou i te maarama nei e seua raa, TeAtua e mee naa haitino hoo taatou i te lani. A Ia tana tino ni penapena naa haitino naa, aa naa haitino naa ma ki takkoto see ppara peenaa.

² Ssao nei taatou e ttani, i taatou e kaimannako kitoa taatou naa haitino hoo taatou teelaa e kaumai i te lani.

³ Saaita taatou e too naa haitino hoo naa, taatou ma ki nnoho hakaoti ma naa haitino naa.

⁴ Ssao taatou koi ttaka ma naa haitino taatou i te maarama nei raa, taatou e hakallono isu koi ka tanittani peenaa. Taatou see ttani ma i taatou kulkaro i naa haitino tuai ettaka ma taatou. Seai. Taatou ma ki ttani i taatou e fiffai maa naa haitino hoo taatou i te lani raa ki kaumai ki sua naa haitino tuai taatou, ki hakaoratia naa tinotama taatou.

⁵ TeAtua tana tino ni penapena taatou ki tauhia taatou te ora nei, araa hookii mai iloo tana Aitu raa ki hakailoa mai i ana mee e tuku maa taatou.

⁶ Teenaa naa manava taatou see ssopo. Taatou e illoa maa te saaita taatou koi ttaka ma naa haitino te maarama nei raa, taatou e mmao ma TeAriki.

⁷ I te aa naa ora taatou e hano ma naa hakatina taatou, see mee ma e hano ma naa mee taatou e kkite.

⁸ Taatou see ssopo naa manava taatou, teenaa taatou e taukalleka koi ki tiiake naa haitino te maarama nei ki oo taatou no nnoho ma TeAriki.

⁹ Tevana iaa se kina peehea taatou e nnoho, taatou e fiffai koi ki hiahia TeAriki i naa ora taatou.

¹⁰ I te aa, i taatou ma ki ttuu hakkaatoa imua Christ ki hakatonutonusia naa ora taatou a Ia. Taatou ma ki sua TeAtua, tautari ki naa tiputipu naa ora taatou i te maarama nei, teenaa ko naa vana katoa taatou ni mee, naa vana e taukalleka ma naa vana e hakallika.☆

Naa soa maaoni TeAtua

¹¹ Maaua e illoa i te mee e mee maa e mattaku i TeAriki, teenaa e haaite ai maaua te ppuratia maaua aaraa tama ki taao hi manava kiaa Ia. TeAtua e iloa imaaua hakaraaoi iloo, teenaa nau e hiihai maa kootou ki illoa hakaraaoi iloo i aa nau hoki iloto naa manava kootou.

¹² Maaua see mee hoki ma ki hakattoe atu maa naa sosorina maaua e taukalleka. Maaua e see se ara etonu ki tau ma kootou te hakanau imaaua, kilavaa kootou te taratara atu ki naa tama e ahu i naa kkite laatou naa tiputipu te tama, sei ma ko naa tiputipu tana hatumanava.

☆ 5.10 Rom 14.10

13 Eaa? Kootou e mannatu maa maaua e vware? Aa tiiake peenaa, teenaa se vana koi iloto maatou ma TeAtua. Seai? Kootou e mannatu maa maaua e atammai? Aa teenaa, teenei se vana e mee koi ki tokonaki ki kootou.

14 Naa ora maaua e tauhia telaaoi Christ. Maaua e illoa maa te tama tokotasi nei ni mate ki tokonaki Ia ki te henua katoa. Teenaa e mee maa te henua katoa ni mmate hakapaa ma Ia.

15 A Ia ni mate ki hakaora te henua hakkaatoa. Naa tama e ora i te ssao nei see ora maa laatou koi. Laatou e ora i naa mahi Jesus Christ, te tama ni mate aa ni hakamasikeria ki hakaoratia laa-tou.

16 Ssao nei iaa, taatou ku see hakatonutonu telaa tama ki naa tiputipu te maarama nei. Maaoni, imua raa taatou ni ttoka ki Jesus no taratara maa Ia se tama peelaa, i naa ttoka te tama te maarama nei. Saaita nei taatou ku see lavaa te mee peenaa.

17 Aa teenaa, te tama e iloa maaoni i Christ raa teenaa se tama houu. Tana tiputipu tuai raa ku oti te tiiake, aa te tiputipu houu raa ku hakasura.

18 Teenei ni ara katoa TeAtua ni penapena maa taatou. Christ ni heunatia mai TeAtua ki au no haia taatou ki haisoa ma TeAtua. Maaua nei hoki e heunatia ki oo no haia aaraa tama ki haisoa hoki ma TeAtua.

19 Naa taratara TeAtua e takkoto i maaua nei e mee peelaa: TeAtua ni heunatia mai a Ia Christ i aa Ia e hiihai maa Ia e haisoa ma naa tama hakkaatoa i te maarama nei. TeAtua ni see maanatu ki naa haisara laatou imua, teenei e kaumai ai a Ia naa taratara nei ki hakailoa aaraa tama i tana hiihai ki haisoa

ma laatou.

²⁰ Aa teenei maaua ku kauatu naa taratara Jesus Christ. Maaua e taratara atu pee ko te maaisu TeAtua. Maaua e ttaro atu ki kootou iloto te Inoa Jesus Christ: kootou tiiake TeAtua ki hurisia naa mannatu kootou ki see lotoffaaeo kootou iaa Ia, aa kootou ku ahe no vaissoa maa Ia!

²¹ Christ ni sei ana haisara nippena, tevana iaa a Ia ni haia TeAtua ki lave hoki a Ia i naa haisara taatou, ki lave taatou i te tiputipu etonu TeAtua itaatou ennoho hakapaa ma Christ.

6

¹ Iloto naa heuna taatou e mee maa TeAtua raa, maaua e ttaro atu ki kootou, naa tama ku oti te illoa i te laaoi TeAtua: kootou see haia kootou te laaoi TeAtua ma se mee vare.

² Hakannoo ki te taratara TeAtua e kaumai: “Saaita te ssao taku laaoi ki kootou ni tae mai raa, nau ni lono i kootou.

Saaita te aso raa ni tae mai ki hakassaoria kootou no ora raa, nau ni tokonaki ki kootou.”[☆]

Kootou hakannoo mai! Teenei kootou sao kitauhia kootou te laaoi TeAtua; te aso nei ko te aso ki too te ora maaoni!

³ Maaua see fiffai maa maaua e hakassara ni vana maa maaua iloto naa heuna maaua nei, ki see ffuri te henua no see tautari ki naa heuna maaua.

⁴ Inaa vana hakkaatoa maaua e mee nei, maaua e fiffai kikkite te henua maa maaua nitama e heheuna i TeAtua, teenaa imaaua e heheuna hakalavatoa koi i naa ttiri maaua i naa haaeo, i naa hakallono isu maaua, aa ma naa vana e hainattaa.

[☆] 6.2 Is 49.8

5 Maaua maraa e taaia, e karapusina, aa e taruarumia naa tama ki taaia; maaua e mmate hakaoti i naa heheuna maaua, aa maaua see illoa te kkai ka mmoe hakaraaoi.✧

6 Maaua ku oti te huri ake peelaa maa maaua ni tama e heheuna maa TeAtua, teenaa i naa ora maaua e mataffua, maaua e illoa hakaraaoi iloo i TeAtua, maaua e lavatoa te nnoho ka ttari, maaua e meemee hakaraaoi aaraa tama, TeAitu Tapu raa e takoto i maaua, aa maaua e manava laaoi maaoni i naa tama hakkaatoa,

7 maaua e hakaeta te taratara maaoni, aa naa mahi TeAtua e takkoto i maaua. Te tiputipu e tonu raa teenaa ko naa hana maaua e hetaa maa maaua, aa ki puipui naa haitino maaua.

8 Maaua e haia ma ni tama hakamaatua, aa ki oti koi ku hakannaparia; maaua e sasaakiria, aa ki oti koi ku hakanauria. Maaua maraa e haia ma ni tama e taratara kailallao, aa maaua iaa ni tama e taratara ki te taratara maaoni.

9 Maaua e haia ma ni tama see ilotia, aa te henua iaa e illoa hakkaatoa i maaua; maaua e tarataraina maa maaua ku oti te mmate, tevana iaa kootou e kkite koi i maaua koi ora. Niaaina maa maaua e taaia pakavaina, maaua ni see lavaa te mmate.

10 Niaaina maa maaua e nnoho hakaaroha, maaua e ttaka ka fiafia koi. Te henua e mee maa maaua see hai hekau, tevana iaa te lopo tama ku hai hekau i naa hekau laatou ni kauake maaua. Maaua e mee ma ni tama sei iloo se mee tokotasi, tevana iaa maaua maaoni e nnoho ma te kau mee.

11 Aku soa i Korint. Maaua see hai taratara e huu i kootou. Naa arohi manava maaua nei

✧ 6.5 Acts 16.23

ni pgesi atu katoou ki kootou.

¹² Maaua e llee naa manava maaua i kootou, aa kootou iaa see llee naa manava kootou i maaua.

¹³ Nau e taratara atu pee ko aku taratara ki aku tamalliki. Kootou ki huri mai ni tiputtipu e taukalleka pee ko naa tiputtipu kootou ni kkite i maaua. Tallaki naa hatumanava kootou.

Te tiputipu naa tama see illoa i TeAtua

¹⁴ Kootou see hakapaa atu ki naa tama see illoa i TeAtua. Te vana e tonu ma te vana e sara ma ki meemee hakapaa peehea? Te pouuri ma te maarama ma ki nnoho hakapaa peehea?

¹⁵ Christ ma Satan ma ki taratara ki te taratara tokotasi peehea? Te tama e lotu i TeAtua ma te tama see lotu raa ma ki taratara hakapaa peehea i te mee tokotasi?

¹⁶ Te Hare Tapu TeAtua ma naa aitu penappena raa ma ki meemee hakapaa peehea? Taatou nei ko te Hare Tapu TeAtua e Ora. TeAtua tana tino ni taratara peela,
“Nau ma ki hakatuu taku hare ki tuu iloto aku tama, ki nnoho maatou hakapaa.

Nau ma ki mee ma ko TeAtua laatou, aa laatou ku mee ma ko taku kanohenua.”[☆]

¹⁷ Teenaa TeAriki raa e mee peela,

“Kootou hakattaha i naa tama naa, aa kootou ku see hakapaa atu ki laatou.

Kootou see mee ki naa mee e kerekkere, aa teenaa Nau ma ki hiihai ki kootou.”[☆]

¹⁸ Nau ma ki mee ma ko te tamana kootou, aa kootou ku mee ma ni tama taanata aa ma ni tama haahine aaku.

[☆] **6.16** Lev 26.12; Ezek 37.27; 1 Cor 3.16; 6.19 [☆] **6.17** Is 52.11

A Nau, TeAriki Haimahi, e kauatu
naa taratara nei.”☆

7

¹ Aku soa nei. Naa purepure nei hakkaatoa e mee mai ki taatou. Aa teenaa, taatou ki hakakkee naa ora taatou i naa mee hakkaatoa teelaa e mee naa tinotama taatou ma naa hakataakoto taatou ki kerekkere. Taatou ki lotu i TeAtua, teenaa ki tautari ki tana tiputipu e tapu.

Te hiahia Paul

² Kootou alloha i maaua. Maaua see illoa te sosorina hakallika ki telaa tama. See hai tama ni haia maaua no hakallika, aa see hai tama ni usuusuhia maaua.

³ Nau see mee maa kootou ni tama e hakallika. Seai. Nau ku oti te taratara atu hakaoti i maaua e llee naa manava maaua i kootou. Niaaina maa taatou koi ora, aa maa taatou e mmate, taatou ma ki ttaka hakapaa lokoi.

⁴ Nau e iloa hakaraaoi iloo i naa tiputtipu kootou, teenei e ahu ai nau i kootou. I naa haaeo kaatoo ettiri i maaua nei, nau see iloa te sopo taku manava; nau e taka ka hiahia peenaa.

⁵ Saaita maaua nittae ki Masedonia raa, maaua ni see hakamalolloo. Te kau haaeo ni ttiri i maaua. E mee naa tama ni ffuri mai no heheatu maatou, ka ttaka mattaku maaua.☆

⁶ Tevana iaa TeAtua, te tama maraa e haka aneane naa tama e mee pakavaina raa, ni haia a Ia naa manava maaua no taukalleka. A Ia ni heunatia mai a Ia Titus ki maaua.

☆ 6.18 2 Sam 7.14; 1 Chr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9 ☆ 7.5 2 Cor 2.13

⁷ Maaua ni see mee koi maa maaua ni fiafia ma ia ia ni au, sei. Naa manava maaua ni taukalleka hoki ia ia ni taratara mai i naa tokonaki ake kootou kiaa ia. A ia ni taratara mai maa kootou e nnoho ka ttaro peenaa kikkite kootou ia nau. A ia e taratara mai hoki maa kootou e alloha i naa vana see ttonu kootou ni mee kiaa nau, aa maa kootou ku nnoho koi ki tokonaki mai kootou kiaa nau. Teenei ko naa taratara nei e lasi ai taku hiahia i te saaita nei.

⁸ Niaaina maa taku pas ni sissii atu raa ni mee kootou no nnoho hakaaroha raa, nau see mee maa nau e aroha ia nau ni sissii atu taku pas peenaa. Maaoni, imua raa nau ni aroha ia nau e iloa maa te pas nei ni mee kootou no nnoho hakaaroha i te tamaa saaita.

⁹ Tevana ia i te saaita nei raa nau e hiahia; nau see hiahia ma i kootou ni haia a nau ki nnoho hakaaroha. Sei. Nau e hiahia i kootou ni lavaa te ffuri naa manava kootou i kootou ni nnoho hakaaroha. TeAtua ni heheuna iloto naa manava kootou i te saaita kootou ni nnoho hakaaroha. Kootou naa ku illoa maa maaua ni see hai vana e hakallika ni mee ki kootou.

¹⁰ TeAtua e heheuna i te saaita te tama e noho hakaaroha, ki huri te manava te tama naa no too te ora maaoni. See hai vana e sara i te tiputipu naa. Tevana ia te tama e noho hakaaroha pee ko te nnoho hakaaroha naa tama te maarama nei raa, teenaa ko te tiputipu e sura ai te mate.

¹¹ Kootou mmata i te ara TeAtua ni mee ki te nnoho hakaaroha kootou naa: kootou ku lellere ki haia kootou naa heuna TeAtua: kootou ku anaana ki huri ake peelaa maa kootou e tautari ki te tiputipu e tonu; kootou ku ffuri

no llotu i naa vana hakallika aaraa tama e ppena; kootou ku ssopo naa manava kootou i te tiputipu see tonu; kootou ku ttaro ki kkite kootou iaa nau; kootou ku alloha iaa nau; kootou ku nnoho koi ki hai ake kootou naa tama e ppena naa haisara! Kootou nei ku oti te huri ake peelaa maa kootou see hai vana e ssara i te tiputipu nei.

¹² Aa teenaa, taku saaita ni sissii atu taku pas naa raa, nau ni see sissii ma ki taratara atu i te tama e hakasara tana vana; nau hoki see mee maa i te tama ni hakasaraina ana vana. Nau ni sissii koi te pas naa ki kkite kootou, imua naa karamata TeAtua, i te llee naa manava kootou i maaua.

¹³ Naa manava maaua ni hakatipuina iloo te tiputipu nei.

Naa manava maaua ni see hakatipuina koi te tiputipu nei, naa manava maaua hoki ni taukalleka i te hiahia Titus, i aa ia ni hiahia i naa vana kootou ni mee kiaa ia!

¹⁴ Nau ni hakanau ki Titus i naa sosorina kootou, teenaa nau ni sei iloo ki napa i kootou. Maaua maraa e taratara maaoni ki kootou, teenaa naa taratara hakanau maaua ni hai ake ki Titus i kootou raa ni taratara maaoni.

¹⁵ A ia e llee iloo tana manava i kootou i naa fiffai kootou maa kootou e hakannoo ki ana akonaki, aa i aa ia ni too atu kootou no anaanaria ma se hakamau.

¹⁶ Nau nei ku hiahia iloo i aa nau ku iloa maa kootou ma ki taaohi peenaa te tiputipu naa.

8

Te manava e kaimaarie

¹ Aku taaina nei. Maaua e fiffai maa kootou ki illoa ma se aa te laaoi TeAtua ni mee ki naa lotu i Masedonia.

² Naa tama naa ni nnoho iloto naa haaeo iloo e llasi, aa niaaina maa laatou nitama see hai mee raa, te fiafia laatou raa e lasi ffaeao iloo, teenaa laatou ni kaimallie iloo ka ssiko mane.

³ Nau e lavaa te taratara atu maaoni maa naa tama naa ni hookii hakkaatoa te kooina laa-tou ni lavaa, aa te kooina laatou ni hookii naa nittoe iaa i te kooina laatou e lavaa. I naa tino fiffai laatou,

⁴ laatou ni ppura mai iloo ki maaua ki tiiake laatou ki heheuna hakapaa ma naa tama naa lotu i naa kina, ki tokonaki hakapaa laatou ki naa tama TeAtua e nnoho i Judea.✧

⁵ Maaua ni see mannatu maa laatou ma ki lavaa te hakasura te tiputipu naa. Imua raa laatou ni hookii naa tinotama laatou ki TeAriki; aa ki oti, i te hiihai TeAtua, laatou ni ffuri mai no tokonaki mai ki naa heuna maaua hoki.

⁶ Maaua ku oti te taratara ake ki Titus, te tama ni kaamata naa heuna nei, ki hakaotina te heuna te laaoi nei.

⁷ Te kau vana e taukalleka e ssura i kootou: kootou ku illoa maaoni i TeAtua; kootou e llau te taratara; kootou e illoa i naa vana aitu TeAtua; kootou e anaana ki tokonaki kootou ki telaa tama, aa i kootou e manava laaoi i maaua. Aa teenei nau e hiihai maa kootou ki kaimallie hoki te hookii naa mee kootou.

⁸ Teenei seai ni taratara houu aaku e tuku ma ki tautari kootou. Nau e taratara atu ki illoa kootou i te fiffai aaraa tama maa laatou e tokonaki. Nau e mee ki iloa nau i naa tiputipu

✧ 8.4 Rom 15.26

naa manava kootou ki naa tama e nnoho hakaaroha.

⁹ Kootou e illoa i naa tiputipu te laaoi taatou Ariki, Jesus Christ. A Ia e sura te kau mee hakkaatoa, tevana iaa te lopo mee naa ni tiiake hakkaatoa a Ia ki tokonaki mai a Ia ki kootou. A Ia ni noho ma se tama see hai mee, ki hai mee kootou.

¹⁰ Nau e maanatu maa e taukareka maa kootou ki hakaoti te mee kootou ni kaamata i te setau peelaa. Kootou naa ko naa tama mua ni tokonaki ki naa tama i Judea, aa kootou naa hoki ko naa tama mua ni ssura te maanatu ma ki mee te vana naa.

¹¹ Aa kootou massike no hakaoti te vana kootou ni kaamata naa! Kootou lellere ki hakaoti te heuna naa pee ko naa lellere kootou imua ki mee te maanatu kootou naa. Kootou mmata i te kooina kootou e lavaa te hookii raa, aa kootou ku hakanaaopo te kooina naa.

¹² Ki mee maa kootou e fiffai maa kootou ki hookii ni mee maa kootou, teenaa TeAtua ma ki hiihai maa Ia e too naa mee kootou naa, iaa Ia e iloa maa kootou e hai mee. Tevana iaa TeAtua ma ki see hiihai maa Ia e too naa mee kootou naa ki mee maa Ia e iloa maa kootou see hai mee.

¹³ Nau see mee ma ki haia a nau aaraa tama ki nnoho vare, aa maa kootou iaa ki ttaka ma naa mmaha, seai.

¹⁴ I kootou e hai mee i te ssao nei raa, e taukareka peelaa maa kootou ki tokonaki ki naa tama see hai mee. Aa i te saaita kootou ma ki see hai mee, aa laatou e hai mee raa, teenaa naa tama naa ma ki tokonaki ki kootou. I te ara nei raa naa vana kootou ma ki taukalleka hakapaa.

15 E mee pee ko naa taratara mai te Laupepa Tapu raa peelaa, “Ttama ni hakanaaopo ana mee tammaki raa, a ia ni see hai mee ni ttoe. Ttama ni see hai mee maaoni ni hakanaaopo raa, a ia ni lava i ana mee naa.”✧

Titus ma ana soa

16 Maaua e fiafia iloo i TeAtua, i Titus ni haia a Ia ki anaana atu ki kootou pee ko maaua.

17 A ia ni see mee maa ia ni hanatu i maaua ni vanaake kiaa ia, seai; a ia tana tino ni hiihai maa ia ki hanatu no tokonaki ki kootou.

18 Maaua e heunatia atu maaua telaa taina maaua ki hanatu ma Titus. Ttama nei e hakanauria naa lotu katoo i ana heheuna ka hakaia te Lono Taukareka.

19 A ia ni hakamaatinoria no tukua mai naa lotu raa ki au ia i maaua i te saaita maaua e oo no kkave naa mee te henua e hakanaaopo raa ki Jerusalem. Maaua e haia maaua naa heuna nei ki hakanau te henua i te inoa TeAriki, aa ki hakailoa atu i maaua e fiffai maa maaua e tokonaki ki naa tama see hai mee.

20 Maaua e heheuna hakaraaoui iloo ki see taumaruu te henua i maaua, i naa mataake maaua naa mane te henua e hakanaaopo.

21 Maaua e mmata iloo ki ttonu naa heuna maaua nei, see mee maa imua koi naa karamata TeAriki, seai, maaua e mee hoki ki ttonu naa heuna maaua nei imua naa karamata aaraa tama.✧

22 Teenaa e mee telaa taina maaua e heuna atu ma te takarua naa. Maaua ku oti te mmataria maaua naa heheuna te tama naa i te kau

saaita. A ia se tama iloo e makkaa i ana heuna. A ia e iloa maa kootou ni tama e sosorina taukalleka. Teenei e hiihai ai a ia maa ia e hanatu no tokonaki ki kootou.

²³ Titus iaa, a ia naa ko taku hakasoa e heheuna ma nau ki tokonaki ki kootou; aa aaraa taaina teelaa e oo atu laatou raa, teenaa se takarua e heunatia atu naa lotu i aaraa kina. Laaua e hakanau peenaa i Christ.

²⁴ Teenaa kootou huri atu te manava laaoi ki te takatoru naa, ki kkite naa tama naa lotu katoo no illoa maa maaua ni hakanau tonu i naa tiputtipu kootou.

9

Tokenaki ki aaraa tama te lotu

¹ Kootou kunaa illoa are i te mane e kkave ki naa tama TeAtua e nnoho i Judea.

² Nau e iloa maa kootou e fiffai maa kootou ki tokonaki ki naa tama naa. Nau ni hakanau ake ki naa tama i Masedonia raa i kootou peelaa, "Naa taaina ma naa kave taatou i Akaia raa ni nnoho iloo i te setau peelaa ma ki tokonaki laatou." Naa manava naa tama naa ni usuhia i kootou ni lellere ma ki tokonaki kootou.

³ Teenei nau ku heunatia atu nau naa tama naa, ki kkite naa tama naa maa taku hakanau ni hakanau i kootou raa seai maa ni taratara matani koi. Tevana iaa, e mee pee ko nau ni taratara ake ki laatou, nau e iloa maa kootou e nnoho mai ma naa mane kootou ni hakanaaopo.

⁴ Tevana iaa, ki mee maa nau e hanatu ma naa tama i Masedonia, aa no kite nau maa kootou see hai mee ni hakanaaopo raa, maaua

ma ki nnapa iloo, i maaua nei koi ni taratara ka hakanau i kootou.

⁵ Teenei e heunatia atu ai nau naa tama nei ki oo atu imua no hakatonu hakaoti naa mee kootou ni hakanaaopo. Nau e hiihai maa naa mee kootou ni taratara maa kootou ma ki hookii raa ki mmoe mai hakaoti i taku saaita ma ki tae atu, ki maatino peelaa maa kootou e hookii i naa tino fiffai kootou, see mee maa i teelaa ni taratara maaua ni kauatu.

⁶ Kootou hakamaarona te taratara nei: te tama e tori ana hua laakau e mooisi raa, ma ki see hai kaikai maaoni ma ki vasi; te tama e tori ana hua laakau e tammaki raa iaa ma ki vasi te lopo kaikai e tammaki.

⁷ Kootou ki hookii te kooina kootou e mannatu maa e tau ma naa mee e nnoho ma kootou, aa kootou ki hookii ma te manava laaoi. TeAtua e hiihai ki te tama e hookii maa te manava laaoi.

⁸ TeAtua e lavaa te kauatu te kau mee e ttoe iaa i te fiffai kootou, teenaa kootou ma ki nnoho ma naa mee katoos kootou e ssee, aa e tau te vaevae maa aaraa tama.

⁹ E mee pee ko naa taratara te Laupepa Tapu raa peelaa,

“A Ia e hookii te mee ki naa tama see hai mee.

Tana laaoi e takoto hakaoti peenaa.”✧

¹⁰ Aa TeAtua, te tama e hookii te hua laakau ki hakatori aa te haraoa ki kkai, ma ki kauatu te kau mee kootou e ssee, ki ffuri kootou no tokonaki ki aaraa tama.✧

¹¹ A Ia ma ki kauatu te kau mee ki tuutuu laaoi kootou, aa ki lavaa kootou te tokonaki ki telaa tama. Aa i te saaita maaua ma ki vaevae

naa mee kootou naa ki naa tama see hai mee raa, te henua ma ki taratara hakanau i TeAtua.

¹² Te mane kootou e hakanaaopo naa ma ki tokonaki ki naa tama TeAtua, aa laatou ma ki ffuri no hakanau hoki i te laaoi TeAtua.

¹³ Te henua katoo ma ki kkite i naa takkoto naa manava kootou i te tokonaki kootou ma ki kauake ki naa tama i Judea. Laatou ma ki illoa maa kootou ni too hakaraaaoi iloo naa taratara Christ ka tautari ki ana tiputipu. Laatou ma ki fiaffia i te lopo mee kootou e kauake ki laatou ma aaraa tama i aaraa henua, teenaa laatou ma ki ffuri katoo no hakanau i TeAtua.

¹⁴ Laatou ma ki taku ki TeAtua i te llee naa manava laatou i kootou, i te laaoi TeAtua e hakasura i kootou.

¹⁵ Taatou ki fiaffia i te mee taukareka TeAtua, tee-laa see ilotia te tarataraina, e kaumai ki taatou.

10

Paul e taratara i ana heuna

¹ A nau, Paul, te tama e taratara kootou maa e haaeo iloto aku pas e sissii atu aa e laaoi i taku saaita e nnoho taatou, e kauatu aku taratara nei ki kootou. I loto te inoa Christ, te tama e takoto te laaoi ma te aroha,

² kootou see mee ma ki haaeo nau i taku saaita ma ki hanatu, i aa nau e iloa maa nau ma ki loto i naa tama e mee naa taratara laatou maa maaua e sosorina koi pee ko naa tama te maarama nei.

³ Maaoni, maaua ni tama ni ttipu ake i te maarama nei, tevana iaa, i naa saaita maaua e hetaa ma naa mee e hakallika raa, maaua see tautari ki te hakataakoto te tama te maarama nei.

4 Naa hana e ttaka ma maaua nei seai ni hana te maarama nei; teenei ko naa hana aitu TeAtua, teelaa e seu maaua naa mahi naa aitu hakallika. Maaua e seu maaua naa heaatuna hakallesi naa tama e mee;

5 maaua e seu maaua naa vana hakatanata naa tama e mee ma ki puuia te iloa TeAtua; maaua e mee ki hurisia maaua naa mannatu te henua ki tautari ki Christ.

6 Aa te saaita kootou e huri mai maa kootou ku llono taratara, teenaa maaua ma ki hakkaitoaina maaua naa tama see llono taratara.

7 Kootou e ttoka koi i naa tiputipu te mee i ana tautaha. Ki mee se tama e maanatu maa ia se tama e tautari maaoni ki Christ, a ia ki maanatu hakaraaoi ki iloa ia, i maaua hoki ni tama e tautari maaoni ki Christ pee ko ia.

8 Nau see napa maa nau ni maaroo are te ahu i naa heuna Christ ni kaumai ki maaua. Teenaa ko naa heuna e hakatipu naa ora kootou. Maaua see heheuna ma ki seu naa ora kootou.

9 Kootou see mannatu maa nau e sissii atu naa pas nei ki hakamatakuria kootou.

10 Aaraa tama ma ki taratara peela, "Naa pas Paul nei e taratara haimmahi lokoi ki taatou, aa i tana saaita e noho i taatou raa, a ia e matanaenae aa see iloa te taratara haimahi peenaa. Ana taratara naa ni taratara matani koi!"

11 Naa tama e mee naa taratara laatou peenaa ki illoa maa te tiputipu maaua ma ki hakasura i te saaita maaua ma ki ttae atu raa ma ki mee koi ma ko naa taratara maaua i naa pas maaua.

12 Aaraa tama e hai maa laatou ni tama haka-maatua. Tevana iaa maaua see mee maa maaua

e mee ma ko naa tama naa. Seai. Naa tama naa e ttoka koi ki naa tiputtipu laatou soko laatou, no mee maa teenaa ko naa tiputtipu laatou maaoni. Naa tama naa ku vvare hakaoti!

¹³ Maaua iaa see lavaa te hakattoe naa ahu maaua ki maaua; maaua ma ki ahu koi i te kooina naa heuna maaua ni kaumai TeAtua, teenaa e hakapaa ma naa heuna maaua e mee iloto kootou.

¹⁴ Naa heuna maaua e kaumai TeAtua nei e tae atu hoki ki kootou. Teenaa ko te vana maaua ni oo atu no hakaea atu te Lono Taukareka i Christ.

¹⁵ Maaua see illoa te ahu ki maaua i naa heuna are aaraa tama ni mee. Maaua e heheuna tonu i naa heuna maaua e kaumai TeAtua, ki illoa hakaraaoi kootou i TeAtua. Maaua e fiffai maa naa heuna maaua nei e llasi i te kina naa.

¹⁶ Maaua e fiffai maa te Lono Taukareka nei e hakataeria maaua hoki ki naa henua ettuu imuri kootou, ki see ahu maaua i naa heuna are aaraa tama ni mee.

¹⁷ Tevana iaa te Laupepa Tapu raa e taratara peelaa, “Ttama e hiihai maa ia ki ahu, a ia ki ahu i naa vana TeAriki ni mee.”[☆]

¹⁸ I teelaa ko naa tama are TeAriki e hakanau raa teelaa e haia TeAtua maa ni tama aana maaoni, seai ma ko naa tama e hakanau i laatou soko laatou.

11

Paul ma naa aposol hakallesi

[☆] 10.17 Jer 9.24

1 Niaaina maa kootou e mannatu maa nau e mee taku tamaa vvare, nau e hiihai maa kootou ki hakannoo mai koi kiaa nau.

2 Nau e kaimanako i kootou, e mee pee ko TeAtua e kaimanako i kootou. Kootou e mee ma se taupu koi tipu ake teelaa e haka tarikaina a nau ki te tama tokotasi, te tama naa ko Christ tana tino.

3 Tevana iaa nau see hiihai maa kootou ma ki hakarereesia ni tama pee ko te hakarereesia ana Eve te kata raa imua. Nau e pporo maa kootou ma ki haia hoki peenaa ka tiiake kootou te tiputipu maaoni Christ e takoto i kootou.✧

4 Nau e mee i kootou maraa e hakannoo vare koi ki te kau tama katoo e oo atu no hakaeta atu te Jesus e kee maa te tama e hakaeta atu maaua; kootou e toa kootou te aitu e kee maa TeAitu kootou ni too imua, aa kootou e hakannoo ki te Lono Taukareka e kee maa te Lono Taukareka TeAtua ni hakaeta atu maaua ki kootou.

5 Nau see maanatu maa nau see tae ki naa tama e mee maa laatou ni "aposol maaoni" kootou!

6 Niaaina maa kootou e mannatu maa nau see llau maaoni te hakaeta naa taratara naa raa, taku iloa see noto koi peenaa. Maaua ku oti te huri atu te tiputipu naa no kkite kootou i te kau vana maaua ni mee.

7 Nau ni see mee atu ma ki tauia nau i taku saaita ni hakaeta atu te Lono Taukareka raa ki kootou; nau ni noho seemuu koi ki huri ake peelaa maa kootou ni tama hakamaatua. E aa? Kootou e mannatu maa taku vana nei e sara?

✧ 11.3 Gen 3.1-5,13

8 Taku saaita ni heheuna ma kootou raa, nau ni tauia are naa lotu i aaraa matakaaina. Naa mane naa tama naa e mee koi maa e kailaaraotia a nau kilavaa nau te tokonaki ki kootou.

9 Aa itaku saaita ninnoho taatou raa, nau see iloa te kainnoo atu ki kaumai ni mane maaku i aku saaita ni noho see hai mane; naa taaina ma naa kave taatou ni oomai i Masedonia raa ni toomai katoo aku mee ni ssee. Imua raa nau ni sei iloo ki kainnoo ni mee maaku ki kootou, aa te nei nau ma ki see kainnoo atu hakaoti ki kootou. Nau ma ki mee hoki ki see anaana kkee kootou iaa nau imuri.*

10 Naa taratara hakamaatua Christ raa e noho ma nau. Nau ku taratara atu te mee nei ki illoa kootou: aku ahu nei ma ki see lavaa te tuukia se tama iloto naa matakaaina katoo i Akaia.

11 Kootou see mannatu maa nau e taratara pe nei i aa nau e lotoffaeo i kootou. Sei. TeA-tua e iloa maa nau e llee taku manava i kootou!

12 Nau ma ki taaohi te tiputipu nei ki puuia naa tama e ahu maa laatou e heheuna ma ko maaua, teenaa ko naa tama e hai maa laatou ni "aposol maaoni".

13 Naa tama naa sei ni aposol maaoni. Laatou ni aposol hakallesi koi. Laatou e illoa iloo te hurihuri vana ki laatou, ki vana te henua maa laatou ni aposol maaoni Christ.

14 Kootou ki see oho maa te nei ni vana hou. Sei. Satan hoki ni sisorina pe naa imua. Aia ni huri tana tiputipu ma ki tiputipu ia ma ko te ensol te maasina!

15 Teenaa sei se vana hou ki mee maa naa tama e heheuna iaa ia naa e hurihuri vana ki mee laatou ma ni tama e heheuna i te ara

* 11.9 Phil 4.15-18

e tonu. Kimuri laatou ma kilonollono raaoi i naa sosorina see ttonu laatou naa.

Te tiputipu Paul

¹⁶ Nau ku oti te taratara atu maa aku taratara nei seai ni taratara vvare. Aa ki mee kootou e mannatu maa nau e vvare, kootou ku tiiake koi peenaa, tevana iaa nau e hiihai maa kootou ki tiiake nau ki mee ni tamaa ahu maaku.

¹⁷ Maaoni, TeAriki see hiihai maa nau ki taratara peenei. Nau ku taratara ma se tama e vvare, e hakanau koi kiaa nau soko nau.

¹⁸ Tevana iaa, i te lopo tama ku hakanau i naa vana laatou e mee koi soko laatou i te maarama nei raa, teenaa, nau ma ki mee hoki peenaa!

¹⁹ Niaaina maa kootou ni tama e atammai raa, kootou maraa e hakannoo koi ki naa vvare!

²⁰ Kootou maraa e tiiake koi kootou aaraa tama ki oo atu no haia kootou ma ni poe laatou, no too naa hekau kootou, no hakarereesia kootou ki te lopo vana, no haia kootou ma ni tamavare koi, aa no sasaakiria kootou.

²¹ Nau e napa te hakaari peelaa maa maaua ni see makkaa ki haia maaua naa vana peenaa!

Tevana iaa ki mee setama e hai maa ia e lavaa koi te ahu i ana vana e mee, nau hoki e lavaa te mee peenaa. Teenei nau ku taratara hoki ma se vvare.

²² Naa tama naa e hai maa laatou ni Jew? Nau hoki se Jew. Naa tama naa e hai maa laa-tou ni tama haka Israel? Nau hoki se tama haka Israel. Naa tama naa e hai maa laatou ni mokopuna Abraham? Nau hoki se mokopuna Abraham.

23 Naa tama naa e hai maa laatou ni tama e heheuna maa Christ? Nau e iloa maa nau ku taratara ma se vvare, tevana iaa naa heuna naa tama naa see ttae ki aku heuna e mee maa Christ. Aku heuna nei e llasi are i naa heuna laatou, see hai tama e hakamoeria iloto te hare karapusi peenaa ma ko nau; see hai tama e sarua peenaa tana haitino ma ko nau, aa see hai tama e taia no taupiri ki mate peenaa ma ko nau.✧

24 Nau ku oti te taakina naa Jew raa aku saaita iloo e rima no sarua taku haitino, aa te kooina naa tari laatou ni pakuu i taku haitino i te saaita tokotasi raa e lava tana matatoru maa sivo.✧

25 Aku saaita iloo e toru nau ku oti te sarua naa tama i Rome raa ki naa laakau; aa i te saaita tokotasi raa nau ni tauatia ki naa hatu. Aku saaita iloo e toru, taku vaka e horau ai raa e apuru iloto te moana. Nau ku oti te tahea i te poo ma te aso hakkaatoa iloto te moana pouuri.✧

26 Itaku lopo horau raa, nau e taupiri ki tahea peenaa i naa ttahe naa ava, aa aku hekau raa e kailaaraotia peenaa naa tama e kailallao. Nau e meemee tipuaina peenaa naa tama taku tino henua naa Jew, hakapaa ma naa tama i aaraa henua; nau e taupiri ki mate i naa matakaaina e llasi, iloto mouku, i te moana, aa i naa sosorina naa tama e mee maa laatou ni taaina aaku.✧

27 Aku heuna e mee nei seai ni heuna hakavarevare; nau e heheuna peenaa see iloa te moe hakaraaoi; nau e taka koi ka hiikai

✧ **11.23** Acts 16.23 ✧ **11.24** Deut 25.3 ✧ **11.25** Acts 16.22; 14.19 ✧ **11.26** Acts 9.23; 14.15

ka hiiunu peenaa. E mee aku aso e taka peenaa see kai, aa see hai mee hakaraaoi ki uhi taku haitino i aku saaita e makallii.

²⁸ I te kau aso raa, nau e noho ka mamaanatu peenaa ki naa tama katoo TeAtua i naa kina.

²⁹ Taku haitino maraa e matanaenae i aku lono ma setama e matanaenae, aa taku manava iaa maraa e ura iaku lono ma setama ni usuhia ki pena ni haisara.

³⁰ Ki mee nau e hiihai maa nau ki ahu, nau ma ki ahu i naa mee e huri ake taku see haimahi.

³¹ TeAtua, te Tamana TeAriki Jesus e iloa maa nau see taratara hakareeresi. Taatou ki hakanau i tana Inoa i te kau saaita.

³² Taku sao ni noho i Damascus raa, te hakamau i laro Aretas, te tuku te henua naa, ni hakanoho ana roorosi raa i naa tautaha te henua naa, ki oomai laatou no karapusina a nau.

³³ Tevana iaa nau ni hakasaoria aku taaina. Nau ni ponotia laatou ki lotu te kete raa no hakatere kina ki haho te hiri e aareha i te henua naa, teenaa ni see lavaa ai nau te tauhia ttama naa.✧

12

Paul e hakakkiitea TeAtua

¹ Niaaina maa see hai vana e taukareka ma ki sura, nau ma ki ahu koi i aku vana e mee nei. Teenei nau ku taratara i aku vana aitu ni hakakkiitea TeAtua.

² Nau e iloa ittama tokotasi, a ia naa setama e lotu. Ttama naa ni toa TeAtua i naa setau e sinahuru maa haa peelaa, ki te ttoru naa papallani. Tevana iaa nau see iloa maa

✧ 11.33 Acts 9.23-25

teelaa ko tana tinotama raa ni toa maaoni, aa seai maa ia ni hakakiitea koi TeAtua iloto tana miti. TeAtua soko Ia e iloa.

³⁻⁴ Nau e iloa maa ia ni toa ki te nohorana naa tama e ttonu naa ora laatou. (Tevana iaa nau see iloa maa teelaa ko tana tinotama raa ni toa maaoni, aa seai maa ia ni hakakiitea koi TeAtua iloto tana miti. TeAtua soko Ia e iloa.) I te kina naa raa, a ia ni lono i naa mee teelaa see lavaa te tarataraina, naa mee see lavaa te tarataraina naa tamavare.

⁵ Teenaa nau ma kihu i te tama peenaa, a nau iaa ma ki see ahu iaa nau soko nau. Nau ma kihu koi i naa mee e huri ake taku see haimahi.

⁶ Ki mee maa nau ni hiihai maa nau e ahu raa, nau ma ki see mee ma se vware; nau ma ki taratara ki te taratara maaoni. Tevana iaa nau ma ki see ahu, iaa nau see hiihai maa se tama e hakanau vware iaa nau. Nau e hiihai maa te henua ki hakanau i naa kkite laatou i aku vana ni mee ma aku taratara ni kauake.

⁷ Nau ni see lavaa te ahu i aku vana ni hakakiitea TeAtua nei, iaa nau ni mee taku tamaa maki i taku haitino. Nau e iloa maa te nei se maki Satan e pesi mai ma ki see ahu nau i naa vana TeAtua ni hakaari mai kiaa nau.

⁸ E toru aku saaita ni taku ki TeAriki ki uiaa te maki nei iaa nau.

⁹ Tevana iaa TeAtua ni hakahe mai pe nei kiaa nau, "Taku manava laaoi e tau ma koe. Koe ma ki kite i naa takkoto aku mahi i too saaita e iloa maa koe se tama see haimahi". Te nei e hiahia ai nau iaa nau see haimahi, ki takoto nau i laro naa mahi Christ.

¹⁰ Nau maraa e hiahia koi i aku saaita e matanae, e sasaakiria, e hainattaa

aku vana, e hai haaeoina aaraa tama, aa e uru ki te kau haeo i aa nau e tautari ki Christ. I te aa, i taku saaita e iloa maa nau see haimahi raa, teenaa Christ ma ki huri ake ana mahi iloto taku ora.

Paul e aroha i naa tama i Korint

¹¹ Nau ku haia kootou ma ki sosorina nau ma se vvare. Kootou e tau te hakanau ki aku heuna e mee nei. Niaaina maa nau nei se tamavare koi raa, naa tama e haia kootou ma ni "aposol maaoni" naa see ttae kiaa nau.

¹² Te lopo mahi TeAtua ma naa vana te henua seki kkite, ni haia seemuuina koi nau ka kkite kootou maa nau se aposol maaoni.

¹³ Se aa taaku ni mee maa naa tama naa lotu i aaraa kina teelaa ni see haia a nau maa kootou? Taku vana koi ni see hakasura i kootou raa, teenaa nau ni see kainnoo atu ma ki kaumai ni mane maaku. Aroha iaa nau ki mee maa taku vana nei e sara!

¹⁴ Teenei te ttoru aku saaita ku noho ki hanatu no mmata i kootou, aa nau ma ki see kainnoo ni mee maaku ki kootou. I te aa iaa nau see kaimanako ki naa mane kootou. Nau e ssee iloo ki naa tinotama kootou. Kootou e illoa maa naa tamalliki raa see oo no ssee ni mee maa naa maatua laatou. Seai. Naa maatua are naa tamalliki raa e ssee naa mee naa tamalliki laatou.

¹⁵ Nau e hiahia koi te hookii taku ora ma aku hekau hakkaatoa kilavaa nau te tokonaki ki kootou. Nau e llee iloo taku manava i kootou hakkaatoa. Peehea naa see fiffai kootou iaa nau?

¹⁶ Kootou e illoa maa kootou ni see haia a nau ki anaana kkee kootou iaa nau. Tevana iaa e mee te tama ma ki taratara maa kootou ni meeme tipuaina a nau ka hakarereesia.

17 E aa? Nau ni heuna atu aku tama raa ma ki oo atu no hakarereesia kootou?

18 Titus ni ppuratia a nau ki hanatu ma telaa taina. Kootou e mannatu maa Titus ni heunatia atu nau ma ki hanatu no hakarereesia kootou? Kootou see illoa maa maaua ma Titus ettaka ma te hakataakoto tokotasi aa te tiputipu tokotasi?

19 Kootou e mannatu maa nau e kauatu naa taratara nei ki hakatonu naa sosorina maaua imua kootou? Seai iloo! Teenei ni taratara Christ e hiihai ma ki tarataraina imua naa karamata TeAtua. Aku taaina ma aku kave nei. Naa vana katoo maaua e mee nei e haia maaua ki tokonaki atu ki kootou.

20 Nau e pporo maa nau ma ki hanatu no kite maa kootou see sosorina ki taku tiputipu e hiihai, aa maa kootou hoki ma ki k kite maa nau see sosorina ki te tiputipu kootou e fiffai. Nau e pporo maa nau e hanatu no kite maa kootou e heheatu soko kootou, aa e manava ssano ki kootou soko kootou, lotoloto nauhie aa e kaimmate i naa mee kootou, maaisu saakkiri aa e tupettupe i aaraa tama, manava ahu i te kau vana, aa e sosorina hakallika ki see nnoho taukalleka aaraa tama.

21 Nau e pporo maa nau ma ki hakanaparia TeAtua imua kootou itaku saaita e ahe atu hakamuri ki kootou. Nau ma ki tani i taku aroha i te lopo tama haisara ni seai iloo ki ffuri naa manava laatou, no tiiake te tiputipu hai huri ni haia laatou. Teena ko te manava e kerekere, te manava e hai huri, aa te manava e kaimanako ki mmoe ma telaa tama.

13

Naa akonaki hakaoti Paul

¹ Teenei nau ku hanatu i te ttoru aku horau no mmata i kootou. Te Laupepa Tapu raa e taratara peelaa, “Ki mee teelaa se takatoru e tuku ki te taratara tokotasi maa te tama raa e sara, teenaa te tama naa e sara maaoni. Niaaina maa teelaa se takarua e tuku ki te taratara tokotasi maa te tama raa e sara, te tama naa e sara maaoni.”☆

² Nau e kauatu te taratara nei ki kootou, naa tama koi ttaka mai iloo ma naa haisara laatou imua, aa ma aaraa tama hoki; nau ni kauatu te taratara nei i taku saaita ni hanatu i te rua aku horau ana ki kootou, aa teenei nau ku hakahe atu hoki te taratara nei i aa nau koi noho i te kina nei. Taku saaita ma ki tae atu raa, nau ma ki sei tuku aroha i naa tama haisara naa.

³ Kootou ma ki kkite maa naa taratara Christ raa e takkoto iaa nau. I tana saaita e heheuna i kootou raa, a Ia see tino mmate; a Ia ma ki hakasura ana mahi raa iloto kootou.

⁴ Tana saaita ni tuukia ki mate i aruna te kros raa, a Ia ni see haimahi hakaoti, tevana iaa a Ia nei ku ora iloto naa mahi TeAtua. Peelaa hoki, maaua nei see haimahi i maaua e ttaka ma Ia, tevana iaa iloto naa mahi TeAtua, maaua ma ki ora ma Ia ki tokonaki maaua ki kootou.

⁵ Kootou ki mmata hakaraaoti i naa tiputtipu kootou, ki illoa kootou maa kootou maaoni e ora i kootou ku illoa i TeAtua. Kootou see illoa maa Jesus Christ e takoto iloto naa ora kootou?

☆ **13.1** Deut 17.6; 19.15

⁶ Nau e taaohi manava maa kootou e illoa maa maaua nei e illoa maaoni i TeAtua.

⁷ Maaua e taku ki TeAtua ki mmata atu ki kootou, ki see mee ni sara maa kootou. Maaua see mee ma ki kkite kootou maa naa heuna maaua nei e ttonu; maaua e mee ki ffuri kootou no mee naa vana e ttonu, niaaina maa kootou e mmata maa naa heuna maaua nei see ttonu.

⁸ Ite aa, i maaua see lavaa te ffuri no mee naa vana see ttonu.

⁹ Niaaina maa maaua e tino mmate, maaua e fiafia i kootou e makkaa. Teenaa maaua e taku hoki ki tokonaki atu TeAtua ki ttonu kootou.

¹⁰ Teenei taku vana e sissii atu ai naa taratara nei i aa nau koi noho i te kina nei. Nau e hiihai maa taku saaita e tae atu raa, nau ma ki see huri atu no haia hakallikaina kootou maa i teenaa ni heuna e kaumai TeAriki kiaa nau. Seai. Nau ni heunatia mai ki au nau no hakatipu naa ora kootou; nau ni see heunatia mai ki au nau no seua naa ora kootou.

¹¹ Aku taaina ma aku kave nei, nau ku purepure atu hakaoti ki kootou. Hakamakkii ki ttonu naa ora kootou; hakannoo ki naa taratara e kauatu nau i te kau aso; taratara hakapaa ma aaraa tama; noho laaoi ma aaraa tama. Aa teenaa TeAtua te aroha ma te laaoi ma ki noho ma kootou.

¹² Pureppure ma aaraa tama maa te vaisoni e tapu TeAtua.

Naa tama katoo TeAtua e nnoho i te kina nei e kkave atu naa purepure laatou ki kootou.

¹³ Nau e taku maa TeAriki Jesus Christ ki roorosi hakaraaoi atu ki kootou, te laaoi TeAtua ki takoto i kootou, aa TeAitu TeAtua ki noho ma kootou hakkaatoa.

**Na Taratara TeAtua i naa taratara Takuu
The New Testament in the Takuu language of North
Solomons Province, Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Takuu long Niugini**

Copyright © 2009 Translation Committee of Takuu, Mortlock Community

Language: Takuu

Translation by: Translation Committee of Takuu, Mortlock Community

Contributor: Isles of the Sea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-04-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 13 Dec 2023

78ef068e-b7cb-5f13-bf46-55a4db12e0f1